

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quinam sint quatuor Angeli stantes super quatuor angulos terræ, &
tenentes quatuor ventos. Sectio Prima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

super thronum, & Agno. Et omnes Angeli stabant in circuitu throni, & seniorum, & quatuor animalium, & ceciderunt in conspectu throni in facies suas, & adorauerunt Deum, dicentes, Amen. Benedictio, & claritas, & sapientia, & gratiarum actio, honor, & virtus, & fortitudo Deo nostro in secula seculorum, Amen. Et respondit vnus de senioribus, & dixit mihi: Hi, qui amicti sunt stolis albis, qui sunt? & vnde venerunt? Et dixit illi: Domine mi tu scis. Et dixit mihi: Hi sunt, qui venerunt de tribulatione magna, & lauerunt stolas suas, & dealbauerunt eas in sanguine Agni: ideo sunt ante thronum Dei, & seruiunt ei die, ac nocte in templo eius: & quiescet in throno: habitabit super illos. Non esurient, neque sitient amplius, nec cadet super illos sol, neque yllus aestus: quoniam Agnus, qui in medio throni est, reget illos, & adducet eos ad vitæ fontes aquarum, & absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum.

COMMENTARIUM QVINTVM EXEGETICVM.

De secunda visione Ioannis.

Quinam sint quatuor Angeli stantes super quatuor angulos terræ,
& tenentes quatuor ventos.

SECTIO PRIMÆ.

ARETHAS Cæsareæ Cappadociæ episcopus visionem hanc ad finem mundi retulit, & hos quatuor Angelos bonos esse Angelos, proprièque sumendos, & quæ de ventis hoc loco dicuntur, ad literam, vt verba sonant, intelligenda esse existimauit. Itaque quatuor hosce ventos esse quatuor præcipuos vêtos, qui è quatuor præcipuis orbis partibus, seu angulis, vt ait Ioannes, flare solêt, Subsolanũ videlicet ob ortu, Zephyrũ ab occasu, Austrum à meridie, Aquilonẽ à Septentrione: atq; in his quatuor vêtis cæteros intermedios intelligi oportere. Porro super quatuor angulos, seu partes orbis stãtes cõmemorari extremis mudi tẽporibus quatuor Angelos, & tenentes ventos, hoc est, ventorũ omnium vim, & impetũ cohibentes, ne spirent super terrã, neque super mare, neque in vllam arborem: quoniam iis temporibus similibus suppliciis, calamitatibusque afficiet orbem diuina iustitia: quia enim ventorũ flatus ad vitam, conseruationemque animantium, imò & ad arborũ germinationem, ac fecunditatem multũ facit, inhibito omninò flatu ventorum necesse erit omnia interire. Verum hæc expositio nobis minimè probatur: quamquam enim nonnulla in hoc opere, vt verba sonant, accipi queant, vt suis locis annotabimus: quæ tamen hoc capite dicuntur, altiora sunt, & illustriora, quàm vt iuxta verborum sonum Iudaico more

intelligi debeant: id quod, mea quidem sententia, manifestè colligitur ex eo, quod, quæ statim subiiciuntur de Angelo ascendente ab ortu solis, habente signum, seu sigillum Dei viui, signantèque seruos Dei in frontibus eorum, non vt verba sonant, accipienda sunt: nisi quis velit Apocalypsis maiestatem, & visiones omnium, quæ inquam Prophetis ostensa fuerunt, illustrissimas, ac præstantissimas, & talisque rerum altissimarum mysteriis ita deprimere, vt nihil diuinum, nihil sublime, nihil altum, sed inanium ventorum dumtaxat flatus spirent. Accedit, quod nec ipsa secum expositio cohæret: licet enim demus, nisi venti spirent, omnes arborum fructus, & animantes perituras: (quod tamen difficile quis crediderit) quid de aquatiliu genere dicemus, quæ non ita à ventis pendent, vt inhibitis ventorum habenis consistere ipsa non possint: & tamen quatuor isti Angeli tenebant ventos, ne flarent etiam super mare.

II

Iam verò, quod quatuor isti Angeli boni Angeli fuerint, imperare mihi non possum, vt credam: nam cum Angelus ascendens ab ortu solis, habens signum Dei viui: qui ad illos voce magna clamauit. *Nolite nocere terræ, & mari, neque arboribus quoad vsque signemus seruos Dei nostri in frontibus eorum*, bonus Angelus fuerit, imò & Christum representauerit, vt paulò post dicemus, planè conficitur quatuor illos Angelos non ex Dei præscripto, & imperio, sed potiùs præter eius voluntatem, & consilium, non tamen permissionem ventorum vim flatumque inhibuisse: quod sanè si Angeli boni forent nequaquam facere potuissent. Præterea tamen

D. August.

Deus supplicia interdum per bonos Angelos inferat, vt ait Diuus August. libro nono de Ciuit. Dei capite quinto, perspicuumque efficitur ex illis Angelis,

Genes. 19.

Per malos

Angelos pu-

nit Deus.

Clem. Rom.

D. Hieron.

2. Cor. 6. 3.

Matth. 25. 41.

Angelos indicabimus: vtique malos Angelos: & Matth. 25. *Qui paratus est diabolo, & Angelis eius: & sæpè in hoc opere, vbi sæpè Angelos in malam partem accipi debere vel ipso visionis contextu, rerumque serie cogente demonstrabimus. Parùm etiam momenti habet illud, quod affertur Angelum ascendente ab ortu solis, habentèque signum Dei viui dixisse quatuor Angelis, *Quoad vsque signemus seruos Dei nostri in frontibus eorum*: ex quo illud confici videtur quatuor illos Angelos bonos fuisse, quos videlicet Angelus ascendens ab ortu solis, vtique bonus, tanquam comites sibi asciscit, ac deligit ad seruos Dei in frontibus signandos: illud enim videtur apertè indicare, cum ait, *signemus*, magis que explicare, cum subdit, *Dei nostri*, còmunè Deo sibi, quatuor que illis facies, quæ pariter colant, obseruent, venerentur: parùm, inquam, momenti habet, quia non est necesse, vt Angelus ascédens ab ortu solis, cum dixit, *signemus & Dei nostri*, quatuor illos Angelos in suam societate ad signandum asciscit, còmunèque Deo à se, atque illis coli significauerit: potuit enim de se, aliisque Angelis administris suis loqui, vt planè locutum fuisse arbitramur. Itaque se, aliòsque bonos Angelos socios, comitesque suos intellexit, cum dixit, *signemus, & seruos Dei nostri*. Sit igitur còstitutum quatuor istos Angelos non bonos, sed malos fuisse, ventorum verò appellationem non, vt verba sonant, ad quatuor præcipuos mundi ventos, sed ad sublimiores alios esse referendam, vt ià dicemus.*

Per quatuor

Angelos,

Demones

intellige.

III.

Ansbertus.

Primas.

Est ergo secunda expositio, quam tradunt Ambrosius Ansbertus, Primasius, &

Haymo

Haymo referētes visionem non ad extrema mundi tempora, sed ad tempus illud, quod aduentum Christi, eiusque fidei toto orbe per Apostolos propagationē in quatuor Angelis antecessit, & postea in Angelo ascendente ab ortu solis fuit consecutum: putant enim quatuor istos Angelos esse quatuor malos Dæmones, quatuor mundi imperii, Assyriorum videlicet, Persarum, Græcorum, atque Romanorum præsidentes: ipsa verò quatuor imperia per quatuor ventos accipi debere iuxta illud Danielis 7. *Ecce quatuor venti cæli pugnabant in mari magno. Volunt igitur istos quatuor Dæmones tenuisse in manu sua ventos, hoc est, quatuor imperia ne flarent super terram, hoc est, ne aliqui in illis veritatis doctrinam disseminarent.*

Haymo.

Daniel. 7. 2.

Vnde Ansbertus, *Propter quatuor, inquit, præcipua mundi regna, in quibus malignorum spirituum principes per idololatriæ culturam regnauit, quatuor in reprobam partem Angeli ponuntur: hoc verò sunt quatuor Angeli, quod quatuor venti. Quamobrem cum Angeli ventos, ne flare debeant, tenent, seipsos trique tenent: & quia Diabolus, omnesque iniqui unum sunt corpus, profecto, & in Angeli, & in ventis ipse intelligitur. Quid itaque sunt quatuor Angeli super quatuor angulos terræ stantes ventos, ne flarent, tenere, nisi occultum aduersarium, eiusque totum omnino corpus ita se inuicem vnire, atque constringere, ita os omnium obstruere, vt ne quis auderet contra idololatriæ superstitionem verbum veritatis efflare? In terra autem diuersitas provinciarum, in mari insularum exprimitur multitudo, in arboribus quoque, quia genus siluit Iohannes, pro earum diuersitate diuersa etiam officia, & conditiones hominum designantur. Illud tamen nobis in hac sententia non parum displicet, quod quatuor ventos quatuor imperia interpretatur: quid enim opus erat, vt quatuor illi Dæmones, aut quatuor orbis principes seipsos, aut subditos suos gentiles cohiberent, ne flaret super terram, hoc est, vt ne aduersus idolorum cultum, & superstitionē insurgerent, veramque fidem, doctrinamque denuntiarent, cum ipsa imperia idolis seruirent, nec vlllo pacto ad veram fidem denunciandam conatum vllum adhiberent? ac cum quatuor Angeli dicuntur tenere quatuor ventos, ne flarent, illud haud dubiè indicatur quatuor illos ventos conatos quidem fuisse spirare, & flare, & si qua daretur porta, velut agmine facto rucere, sed tamē per vim fuisse à quatuor illis Angelis compressos, statimque eorum coercitum: quare alij videntur venti astruendi, qui ad veræ doctrinæ salutarem flatum emittendum erumpere conentur, & quos opus sit non mediocri vi, atque potentia amittendo flatu cohibere.*

Ansbert.

III.

In quatuor

III.

In quatuor Angelis designantur orbis principes. Rupert. Pannon. Carthusian. Carenensis.

Est igitur tertia sententia communior, quæ nobis magis probatur, & quam sequuntur Rupertus, Cælius, Pannonius, Dionysius Carthusianus, Hugo Carenensis, & alij, qui per quatuor Angelos in quatuor terræ angulis constitutos omnes orbis principes accipiunt, posito quaternario & Angelorum, & angulorum terræ numero, in quos totus orbis diuisus est, pro omnibus omnino tyrānis, principibus, dynastis vbique gentium dominantibus, qui à Dæmone principe huius mundi incitati tenebant quatuor ventos terræ, id est, vniuersos Euangelij præcones, eandem ob causam quaternario numero comprehensos, potissimumque propter quatuor Euangelia, partim magnificis sollicitationibus, partim honorificis comminationibus post Christi aduentum, eiusque resurgētis gloriam ab Euangelij prædicatione deterrabant, vt ne vel minimum quidem sacræ doctrinæ flatum auferent mortalibus inspirare. *Ne flarent, inquit, super terram, hoc est, homines in quauis orbis plaga, prouinciasque commemorantes: Neque super mare, hoc est, eos omnes, qui in maris insulis habitabant: Neque in vllam arborem, hoc est, eos fideles, qui sese in syluas, abditissimaque loca metu persecutionis abdididerant: vel aliter, cuiuscunque tandem conditionis homines fuerint, siue, inquam, barbari sint, &*

Christus Angelus ab ortu ascendens.

rudes, siue morū suauitate, & elegancia perpolitū, siue humili nati loco, siue illustri latu progeniti, vt videlicet arboris nomen, quemadmodum superiores auctores interpretabantur, pro diuersa, ac multiplici hominū cōditione positum sit. Quos tamen Angelos Angelus ille ascendens ab ortu solis habens signum Dei viui, hoc est, Christus Dominus in uicta suā virtutis potentia compescit: cū ad vniuersos mundi Principes imperiosē clamauit, ne cursum Euangelicā prędicationis retardarent, sed laxis Euangelicis concionatoribus prędicationis habenis sinerent eos liberē in suis prouincijs Christi fidem, religionēmq; disseminare, & siquidem venti erāt caelestes, atque hominibus salutare, vniuersum orbē suā prędicationis flatu, & amēna spiratione perficerent, quē admodū sequenti sectione docebimus.

Nec verō est insolens in sacris literis doctores, & diuini verbi pręcones ventorum nomine significari, vt patet ex Canticorum 4. *Surge Aquilo, id est, discede Aquilo, & veni Austro, & perfusa hortum meum, & sument aromata illius*: quibus verbis Ecclesię Doctores ad prędicandum Dei verbum incitantur, vt eorum prędicatione suauissima virtutum omnium aromata colligantur. Eodem pertinet illud Psalmi 134. *Educens nubes ab extremo terra. Qui producit ventos de thesauris suis. Eodem, inquit Augustinus, puto prędicatores, & nubes, & ventos, nubes propter carnem, ventos propter spiritum: nubes enim videntur, venti sentiuntur, & non videntur.* De his quoque ventis accipi potest illud Iob 28. *Qui fecit ventis pondus*, hoc est, qui suis concionatoribus dedit humilitatis, & propria cognitionis pondus, ne ex officij magnitudine superbirent: ita enim ingeniosa apes facere solent: illę enim, vt scribit Plinius libro vndecimo historię naturalis capite decimo, si exoriatur procella apprehensis pedusculo lapillis se librant, ne à vento abripiantur. Quidni de concionatoribus ventos illos accipiamus, super quorum pennas Deus ambulare dicitur Psalm. 103. *Qui ambulat super pennas ventorum.* Verē enim Deus super pennas ventorum ambulare dicitur, non solum, quia per suam prouidentiam celeritē omnia perlustrat, quasi ab alatis ventis tanquā quadrigę suę equis perniciosissimis vehatur, & quia celeritudo est ad nobis opem opportunē ferendam, sed etiam quia eius magnitudo, naturęque sublimitas longē prędicatorum, doctorūque omnium vel subtilissimam aciem superat, ita vt quantumcumque illi sese in sublime attollere, & volare ingenij sui pennis conentur, multō tamen altius Deus per incomprehensibilem suę naturę altitudinem se efferat: quanquam

Concionatores, & doctores per ventos, & nubes significati. Cant. 4. 16. Psalm. 134. Augustin. Iob 28. 25.

Plinius.

Psalm. 103. 3.

D. August.

Similitudinis predicta rationes.

D. Augustinus alid deflexit per ventos animas, per pennas amorem Dei, & proximi intelligens: quo duplici amore omnes virtutes continentur, ita vt Deus dicatur ambulare super pennas ventorum, quoniam quantumuis animę sint prędite virtutibus charitatis: *Quid ad illum, inquit, dilectionem Dei, quasunt dilectio maior ergo in nos dilectio Dei, quam in vllum nostra: nostra dilectio penna nostra sunt, sed ille ambulat super pennas ventorum.* Hęc ille. Cur verō doctores, concionatoresque ventis comparentur, multę rationes afferri possunt. Prima à celeritate ducitur, qua venti isti Euangelici huc, illucque discurrunt, vt veritatem fidei, bonitatemque morum vbique disseminent, quę pręcipuē celeritas in Apostolis resplenduit, qui breuissimo tempore vniuersum orbem peragrarunt. Secunda, quoniam instar ventorum effręnatas hominum appetitiones, veluti prauos humores exsiccant. Tertia, quia peccatores, profligata que vitę homines quasi nubes in Ecclesię cęlo excitant, quę deindē per compunctionem, ac pœnitentiam in frugiferum lacrymarum imbrem resoluuntur. Denique quia sacrę scripturę difficultates quasi obscuras nubes è cęlo Ecclesię dispellunt, ac dissipant, solē que, hoc est verum Diuinatum literarum sensum, & intelligentiam patefaciunt.

Quis